

May 1, 2025

JOURNAL OF
INTERNATIONAL SCIENCE
NETWORKS

SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

www.bestjournalup.com

Conference directions:

1. Scientific technologies
2. Economy
3. Biotechnology
4. Mathematical analysis
5. Technical sciences
6. Pedagogy
7. Psychology
8. Philosophy
9. History
10. Informatics

INDEXING

zenodo

OpenAIRE | EXPLORE

UDC: 001.891

International scientific and practical conference. International scientific and Applied Research. 10.05.2025.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA IJODIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUV

Abdurazzaqov O'ktam Abduqayumovich

Oriental universiteti "Uzluksiz ta'lim pedagogikasi" kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tafakkurni rivojlantirish muammosi, zamonaviy ta'limda innovatsion yondashuvlarning ahamiyati, ilg'or usullar orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va yangilik yaratish qobiliyatini shakllantirish usullari yoritilgan. Tadqiqot davomida eksperimental sinovlar o'tkazilgan, natijalar statistik tahlil qilingan va muhim xulosalar chiqarilgan.

Kalit so'zlar: ijodiy tafakkur, innovatsion ta'lim, boshlang'ich sinf, ta'lim texnologiyalari, metodika, kreativlik, o'quv faoliyati

Kirish

Zamonaviy ta'lim jarayoni inson salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishga qaratilgan bo'lib, bunda ijodiy tafakkurni shakllantirish muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarning tafakkur, tasavvur, qiziqish va ijodiy yondashuv kabi muhim psixologik-pedagogik jihatlari shakllanadigan poydevor davr hisoblanadi. Shu sababli, maktabda berilayotgan bilimlar nafaqat akademik savodxonlikni shakllantirishi, balki o'quvchilarda yangicha fikrlash, muammoni o'zgacha hal qilish, kreativ yondashuvlarni rivojlantirishga xizmat qilishi zarur.

So'nggi yillarda ta'lim sohasida raqamli texnologiyalar, interaktiv metodlar, muammoli vaziyatlar asosida o'qitish, loyiha va tadqiqot asosidagi yondashuvlar keng joriy etilmoqda. Bularning barchasi o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodiy salohiyatini oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, bu metodlarni amaliyotda to'g'ri qo'llay olish uchun o'qituvchidan yuqori malaka, zamonaviy yondashuvlarni chuqur o'zlashtirish va metodik kompetensiya talab etiladi.

Ushbu maqolada aynan boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tafakkurni shakllantirish jarayonida innovatsion yondashuvlardan qanday foydalanish mumkinligi, bu borada olib borilgan amaliy tadqiqot natijalari va tahlillar asosida xulosalar bayon etiladi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tafakkurning o'ziga xosligi.

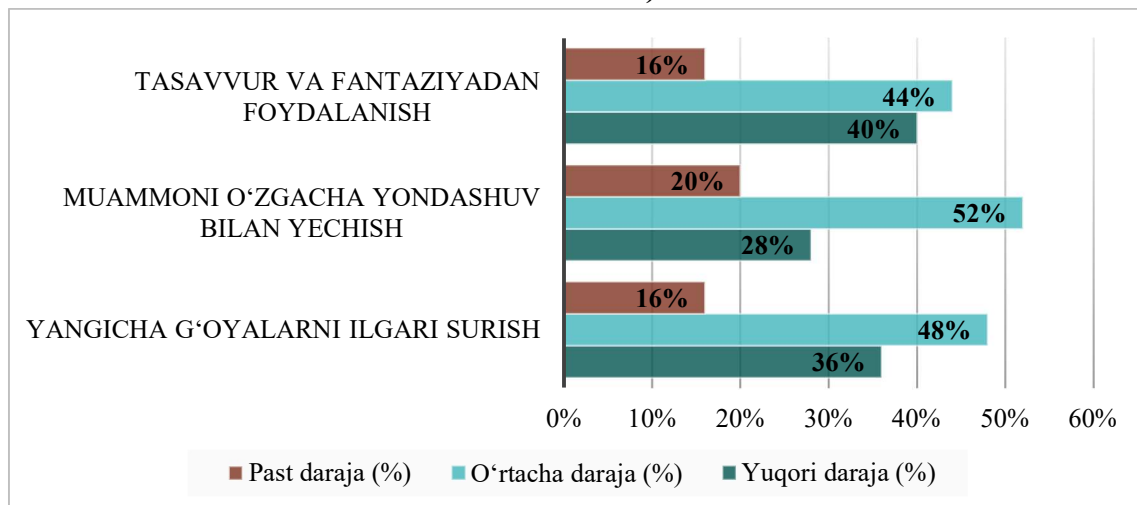
Boshlang'ich sinf o'quvchilari o'z tabiatiga ko'ra qiziquvchan, yangilikka intiluvchan va ko'pincha tasavvurga boy bo'lishadi. Biroq, ta'lim

tizimida klassik usullar bilan cheklanib qolish bu tabiiy salohiyatning to'liq ochilmasligiga olib keladi.

Innovatsion yondashuvlarning roli.

Innovatsion yondashuvlar — bu an'anaviy pedagogik usullarni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammo yechish va kreativ yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi.

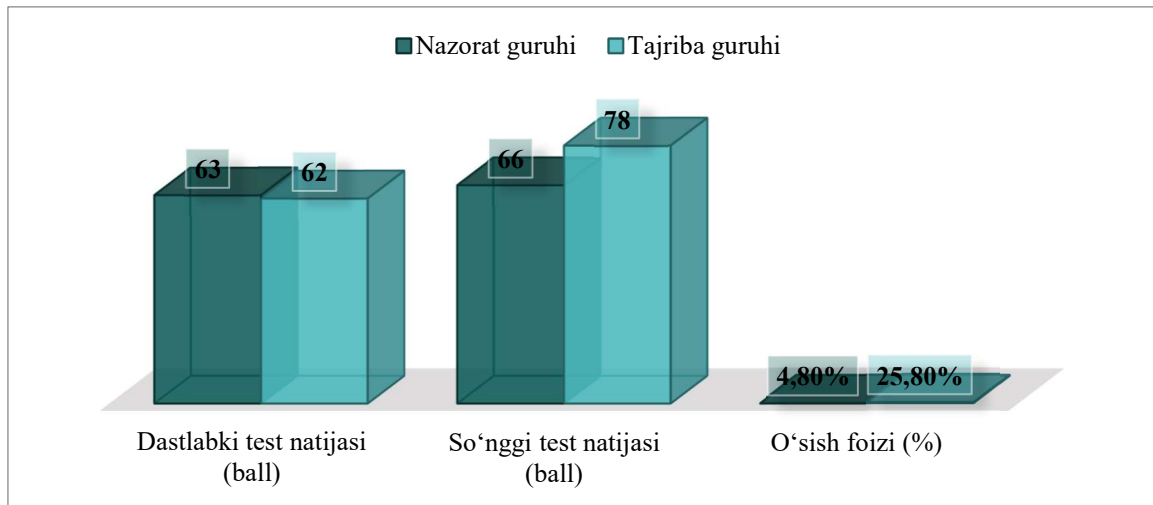
1-diagramma. Ijodiy tafakkurni baholash mezonlari (4-sinf misolida)

Diagrammadan ko'rinib turibdiki, o'quvchilarning ko'pchiligi o'rtacha darajada ijodiy tafakkur ko'rsatkichlariga ega. Bu esa innovatsion metodlarning to'g'ri tanlanishi orqali yuqori darajaga ko'tarilishi mumkinligini anglatadi.

Ushbu jadval 4-sinf o'quvchilarining ijodiy tafakkur ko'rsatkichlarini uchta mezon bo'yicha baholaydi. "Yangicha g'oyalarni ilgari surish" ko'rsatkichida o'quvchilarning 36 foizi yuqori darajani namoyon etgan bo'lsa, aksariyat o'quvchilar (48%) o'rtacha darajada ekanligi ko'rinmoqda. "Muammoni o'zgacha yondashuv bilan yechish" mezonida esa yuqori daraja nisbatan past (28%) bo'lib, bu ijodiy yondashuvni rivojlantirish zarurligini anglatadi. Eng yuqori natija "Tasavvur va fantaziyadan foydalanish" mezonida qayd etilgan (40%), bu esa boshlang'ich yoshdagi o'quvchilarda tasavvur salohiyati tabiiy kuchli ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, har bir mezonda past darajali natijalar 16–20% atrofida bo'lib, ularga individual yondashuvlar zarur.

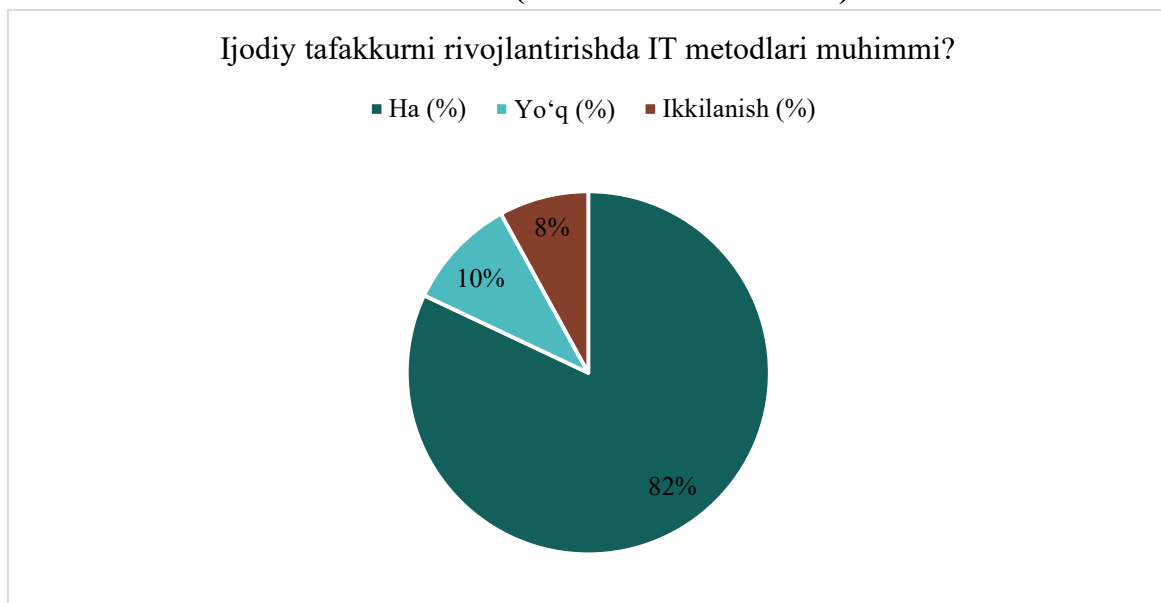
2-diagramma. Innovatsion yondashuvlar samaradorligini tajriba-sinov asosida baholash

Tajriba guruhida innovatsion metodlardan foydalanilgan, natijada ijodiy tafakkur ko'rsatkichlari ancha yuqori o'sishga erishgan. Bu metodlarning amaliy foydadorligini tasdiqlaydi.

Mazkur jadvalda innovatsion yondashuvlarning samaradorligi tajriba asosida ko'rsatib berilgan. Dastlabki testda nazorat va tajriba guruhi deyarli bir xil natijani (63 va 62 ball) ko'rsatgan. Biroq, innovatsion metodlar qo'llangan tajriba guruhida so'nggi natija keskin oshgan – 78 ball. Bu +25.8% o'sishni anglatadi. Nazorat guruhida esa o'sish faqat +4.8%ni tashkil qilgan. Ushbu ma'lumotlar innovatsion yondashuvlarning samarali ekanini isbotlaydi, u o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda an'anaviy usullardan ko'ra kuchliroq ta'sir ko'rsatadi.

3-diagramma. O'qituvchilarning innovatsion metodlarga munosabati (so'rovnoma asosida)

So'rovnoma natijalari shuni ko'rsatadiki, ko'pchilik o'qituvchilar innovatsion metodlarning foydali ekanligini e'tirof etishadi, biroq barchasi ulardan muntazam foydalanmaydi. Bu sohada metodik yordam va treninglarga ehtiyoj borligini bildiradi.

So'rovnoma natijalari o'qituvchilarning innovatsion yondashuvlarga bo'lgan munosabati va ularning amaliy faoliyatdagi aksini ifodalaydi. O'qituvchilarning aksariyati (82%) IT va zamonaviy metodlarni ijodiy tafakkurni rivojlantirishda muhim deb hisoblaydi. Shuningdek, 74% o'qituvchilar o'z amaliyotlarida kreativ topshiriqlardan foydalanishini bildirgan. Biroq, "Innovatsion yondashuvlarni muntazam qo'llasizmi?" savoliga ijobiy javob berganlar nisbatan kamroq – 68%. Bu esa shuni ko'rsatadiki, nazariy tushuncha mavjud bo'lsa-da, ularni tizimli ravishda amaliyotga joriy etishda muammolar mavjud. Shu sababli, o'qituvchilarni muntazam uslubiy trening va metodik qo'llab-quvvatlash zarur.

Xulosa va takliflar

- Ijodiy tafakkurni rivojlantirishda faqat an'anaviy usullar yetarli emas, innovatsion yondashuvlar asosiy vositaga aylanishi lozim.
- O'qituvchilarning malakasini oshirish, zamonaviy metodlar bilan tanishtirish uchun seminar va vebinarlar tashkil etilishi zarur.
- Har bir boshlang'ich sinf o'quvchisida kreativ fikrlash salohiyati mavjud bo'lib, bu imkoniyatni yuzaga chiqarish ta'lim muassasalarining dolzarb vazifasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Абдуллаев А.А. Современные методы и технологии обучения в начальной школе. — Ташкент: Фан, 2020. — 212 с.
2. Абдурахмонов Қ.Н., Юнусова Д.А. Бошланғич таълимда инновацион технологиялар. — Тошкент: "Ўқитувчи", 2021. — 176 б.
3. Шодиева З.М. Бошланғич синф ўқувчиларининг ижодий фикрлашини ривожлантиришда янги технологияларнинг ўрни // Педагогика ва психология. — 2022. — №2. — Б. 65–69.
4. Мамадалиева Н.Ю. Янги педагогик технологиялар ва уларнинг таълим жараёнидаги ўрни. — Тошкент: Фан, 2019. — 144 б.
5. Жўраева М.Ф. Бошланғич таълимда инновацион ёндашув асосида дарс ўтишининг самарадорлиги // Халқ таълими. — 2023. — №3. — Б. 41–45.
6. Назарова Р.Н. Психология творческого мышления у младших школьников. — Москва: Педагогика, 2018. — 198 с.
7. Хамидова Г. Таълимда креатив фикрлашни ривожлантириш усуллари. — Тошкент: Нур, 2020. — 120 б.
8. Ганье Р.М. Принципы обучения: Психология педагогики. — Москва: Академический проект, 2021. — 240 с.
9. Vygotsky L.S. Imagination and Creativity in Childhood. — Cambridge: MIT Press, 2004. — 120 p.
10. Runco M.A., Acar S. Divergent Thinking as an Indicator of Creative Potential. // Creativity Research Journal. — 2012. — Vol. 24(1). — P. 66–75.